

Representantforslag 47 S

(2014–2015)

fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Audun Lysbakken og Torgeir Knag Fylkesnes

Dokument 8:47 S (2014–2015)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Audun Lysbakken og Torgeir Knag Fylkesnes om umiddelbart å sikre at praksis for afghanske barnefamilier som henvises til internflukt, er i tråd med og følger UNHCRs og Utlendingsdirektoratets (UDIs) anbefalinger

Til Stortinget

Bakgrunn

1. juli 2014 sendte Utlendingsdirektoratet (UDI) forslag til praksisendring til Justisdepartementet for godkjenning. Forslaget gjaldt endret praksis av henvisning til barnefamilier til internflukt i Afghanistan. UDIs vurdering er at det er humanitært utilrådelig å henvise barnefamilier til internflukt om de ikke har tilstrekkelig nettverk og/eller ressurser til å etablere seg i internfluktområde og dekke familiens grunnleggende behov. Det må også foreligge konkrete opplysninger om at familien/nettverket har evne og vilje til å hjelpe.

Ifølge UDI er gjeldende praksis at barnefamilier med mannlig forsørger kan henvises til internflukt i Afghanistan. UDI gjør konkrete vurderinger i alle saker, men sier de i de fleste tilfeller har vurdert at internflukt ikke er urimelig. Det gjelder også der familien ikke har kjent nettverk i internfluktområdet.

UDI anbefaler departementet å endre gjeldende praksis. De viser til at den humanitære situasjonen for internflyktninger i Afghanistan har blitt forverret og at kvinner og barn er særlig utsatt. UNHCR har endret anbefalingene sine (6. august 2013) og fraråder at barnefamilier henvises til internflukt i Afghanistan med mindre familien har et nettverk som er villig og i stand til å gi genuin støtte. UDI viser også

til at flere sammenlignbare land har vært tilbakeholdne med å henvise barnefamilier til internflukt i Afghanistan enn det som har vært praksis i UDI.

UDI skriver videre at det er vanskelig å etablere seg på et ukjent sted i Afghanistan, og at denne situasjonen er forverret. Det vil særlig gjelde dem som ikke har familie eller annet nettverk i det aktuelle området og som heller ikke har særskilte ressurser i form av utdanning, arbeidserfaring og kapital. UDIs vurdering er at retur av barn i en slik situasjon vil være humanitært utilrådelig. De foreslår derfor at i saker som gjelder familier med mindreårige barn, skal internflukt som utgangspunkt bare vurderes som rimelig der det er opplysninger om at familien har tilstrekkelig tilknytning og/eller ressurser til å klare seg.

I Landinfos temanotat om humanitære forhold i Afghanistan av 4. juni 2014 sies det at selv om utviklingen på flere felt har vært positiv, lever mange afghanere under svært vanskelige forhold. Antall internt fordrevne mennesker har økt de siste årene. De viser til tall fra UNHCR om at majoriteten av internt fordrevne bosetter seg hos slektninger, men de siste 22 pst. bosetter seg i «informal settlements». Fordrevne menneskers sårbarhet er langt mer omfattende enn resten av befolkningen, og resultatet av en studie gjennomført av Verdensbanken og UNHCR viste at de hadde mye dårligere leveforhold enn fattige byboere. Et stort omfang av internt fordrevne personer i Afghanistan mangler arbeid, tilstrekkelig med vann og mat, samt at boforholdene deres er svært dårlige.

Spesielt kvinner og barn i de uformelle bosettingene er svært utsatt. Det ble registrert over 100 dødsfall i bosettingene i løpet av vintrene 2012–2014, hvorav de fleste var barn. Som følge av den svært krevende økonomiske situasjonen velger mange familier å sende sine barn ut for å arbeide i stedet for å la dem gå på skole, og på denne måten bidra til fami-

liens livsgrunnlag. UDI påpeker i praksisframleggelsen at en rapport fra 2012, skrevet på oppdrag for Flyktningshjelpen, viser til at internt fordrevne jenter kan være sårbare for familiens behov for brudepris, og at undersøkelser viser at disse jentene særlig er utsatt for tidlige ekteskap som kan være inngått med tvang.

Ifølge brev fra Politidirektoratet til Justis- og beredskapsdepartementet av 5. desember 2014: «Status uttransporteringer av lengeværende barn» fant den første returen av en barnefamilie til Afghanistan sted i januar 2014:

«For det første opphevet Justisdepartementet i august 2013 tidligere føringer om stans av utsendelse av barnefamilier til Afghanistan. Den første retur til Afghanistan av en barnefamilie fant sted i januar 2014.»

Forslagsstillerne viser til at på tross av at anbefalingene fra UDI om en praksisendring som kom allerede i sommer, framkommer det ikke av noen tilgjengelig informasjon at regjeringen har tatt stilling til en

praksisendring. Forslagsstillerne mener norsk praksis for afghanske asylsøkere skal følge UNHCRs anbefalinger.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen umiddelbart sikre at praksis for afghanske barnefamilier som henvises til internflukt, er i tråd med og følger UNHCRs og Utlendingsdirektoratets anbefalinger.
2. Stortinget ber regjeringen umiddelbart hente tilbake afghanske barnefamilier til Norge som er sendt ut i perioden fra 1. januar 2014 til 18. desember 2014, i strid med praksisanbefalingene fra Utlendingsdirektoratet når det gjelder internflukt.

18. desember 2014